

VIII 1

Temat: Polska w przededniu II wojny światowej.

Od roku 1936 III Rzesza otwarcie zaczęła łamać postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące demilitaryzacji Niemiec. W tym samym roku Niemcy podpisały z Japonią Pakt Antykominternowski i wypowiedziały układy lokarneńskie o gwarancji nienaruszalności swojej granicy zachodniej. Państwa zachodnie zdobyły się jedynie na protesty dyplomatyczne. W tej sytuacji Józef Beck zaprzestał polityki równowagi na rzecz zbliżenia z Niemcami: a) w marcu 1938 r. dyplomacja polska uznała Anschluss Austrii za wewnętrzną sprawę Austrii. b) w marcu 1938 r. rząd polski wykorzystał trudną sytuację Litwy i wystosował ultimatum do rządu litewskiego z żądaniem nawiązania stosunków dyplomatycznych. Rząd litewski ustąpił. c) 2.10.1938 r. - wykorzystując trudną sytuację Czechosłowacji (po zakończonej konferencji monachijskiej 1.10.1938 r. wojska niemieckie zajęły Sudety) wojsko polskie zajęło Zaolzie, część Spiszu i Orawy. Polska została za to potępiona na arenie międzynarodowej.²

Pogorszenie stosunków polsko -niemieckich od października 1938 r. a) w październiku 1938 r. Joachim von Ribbentrop(minister spraw zagranicznych III Rzeszy) zaproponował polskiemu ambasadorowi w Berlinie Józefowi Lipskiemu rozwiązanie kwestii spornych. Polska miała wyrazić zgodę na żądania niemieckie: włączenie Wolnego Miasta Gdańska do III Rzeszy, wybudowanie eksterytorialnej autostrady i linii kolejowej łączącej Prusy z Pomorzem Zachodnim, przystąpienie Polski do Paktu Antykominternowskiego (skierowanego przeciwko ZSRR). W zamian Niemcy miały zagwarantować polskie granice i przedłużyć pakt o nieagresji o 25 lat. b) 21.03.1939 r. żądania te zostały kategorycznie powtórzone. c) 06.04.1939 r. Wielka Brytania udzieliła Polsce jednostronnych, nieoficjalnych gwarancji niepodległości by nie dopuścić do ustępstw Polski wobec Niemiec. d) 28.04.1939 r. III Rzesza wypowiedziała Polsce układ o nieagresji. Polska zaczęła zabiegać o konkretne zobowiązania wojskowe ze strony Francji i W. Brytanii.

e) 05.05.1939 r. Józef Beck podczas przemówienia w Sejmie odrzucił żądania niemieckie. Podczas przemówienia użył sformułowania Polska nie zna pojęcia wolności za wszelką cenę. f) w maju 1939 r. Polska i Francja podpisały protokół przewidujący działania wojsk francuskich w przypadku rozpoczęcia wojny przez Niemcy -lotnictwo francuskie miało przystąpić do wojny natychmiast, a wojska lądowe w 15 dniu wojny.

g) 23.08.1939 r. ZSRR i III Rzesza podpisały układ o nieagresji w Moskwie.

Układ Ribbentrop -Mołotow zawierał również tajny protokół o podziale stref wpływów w Europie Środkowo -Wschodniej w przypadku wojny: państwa bałtyckie miały zostać podzielone wzdłuż północnej granicy Litwy -Finlandia, Estonia, Łotwa miały się znaleźć w radzieckiej strefy wpływów, a Litwa w niemieckiej, Polska miała zostać podzielona wzdłuż linii, którą wyznaczały rzeki: Narew -Wisła -San, Rosjanie zgłosili swoje zainteresowanie Besarabią w Rumunii. h)25.08.1939 r. Wielka Brytania podpisała z Polską układ gwarancyjny. Zagwarantowała pomoc w przypadku wojny z Niemcami.

Aktywizacja polskiego społeczeństwa a) społeczeństwo polskie sprzeciwiało się jakimkolwiek ustępstwom na rzecz Niemiec. b) utworzono Fundusz Obrony Narodowej i Fundusz Obrony Morskiej, na który Polacy oddawali pieniądze, złoto i srebro, nawet ślubne obrączki. Z pieniędzy tych finansowano zakup broni.